

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ
Всеукраїнської олімпіади
Національного університету харчових технологій
з ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
2025

Завдання 1 – 6 мають по кілька варіантів відповідей (А-Г), з яких лише *одна є правильною*. Завдання вважається виконаним правильно, якщо в полі «Відповідь» відповідного завдання записано лише одну літеру, якою позначена правильна відповідь.

Кожна правильна відповідь на завдання 1 – 6 оцінюється в 5 балів.

1. В якому році та ким було проголошено утворення держави Київська Русь?

- А. У 882 році князем Олегом
- Б. У 922 році князем Ігорем
- В. У 988 році князем Володимиром Великим

Відповідь : А

2. Хто із князів правив державою у 945 – 972рр?

- А. Володимир Великий
- Б. Святослав Ігорович
- В. Княгиня Ольга

Відповідь : Б

3. Хто із князів завершив «збирання» земель в єдину державу?

- А. Князь Святослав
- Б. Володимир Великий
- В. Ярослав Мудрий

Відповідь : Б

4. Оберіть дату запровадження християнства на Русі:

- А. 882 рік
- Б. 982 рік
- В. 988 рік

Відповідь : В

5. Правителі якої країни щодо приєднання українських земель дотримувалися принципу «Старого не порушувати, нового не впроваджувати»?

- А. Великого князівства Литовського
- Б. Польського королівства
- В. Московського царства
- Г. Угорського королівства

Відповідь : А

6. Верстви українського суспільства XVI ст., які належали до привілейованих, – це:

- А. шляхта, духівництво, ремісники
- Б. пани, магнати, селяни
- В. князі, пани, шляхта
- Г. селяни, пани, духівництво

Відповідь : В

У завданнях 7 – 8 необхідно установити хронологічну послідовність історичних подій. У поле «Відповідь» кожної частини хронологічної послідовності (1, 2, 3, 4, 5) потрібно вписати лише одну літеру, яка відповідає установленій хронологічній послідовності.

Кожна правильна відповідь на завдання 7 – 8 оцінюється в 5 балів.

7. Установіть хронологічну послідовність історичних подій:

- А) створення Давньоруської держави
- Б) створення першої політичної партії в українських землях
- В) битва під Берестечком
- Г) запровадження християнства державною релігією в Русі
- Д) початок Першої світової війни

Відповідь: 1 – А ; 2 – Г ; 3 – В ; 4 – Б ; 5 – Д .

8. Установіть хронологічну послідовність історичних подій:

- А) Переяславська рада
- Б) знищення Батурина
- В) запровадження реєстрового козацтва
- Д) Кревська унія
- Е) третій поділ Польщі

Відповідь: 1 – Д ; 2 – В ; 3 – А ; 4 – Б ; 5 – Е .

У завданнях 9 – 11 необхідно установити відповідність між подіями (1, 2, 3) та датами цих подій (А, Б, В). У поле «Відповідь» кожного числа, що відповідає події потрібно вписати одну літеру, яка відповідає даті відповідної події.

Кожна правильна відповідь на завдання 9 – 11 оцінюється в 5 балів.

9. Установіть відповідність між подіями та датами:

- 1 – запровадження християнства
- 2 – призначення першого митрополита Київського – Іларіона в Русі
- 3 – утворення уніатської (греко-католицької) церкви

А – 1051 рік

Б – 1596 рік

В – 988 рік

Відповідь: 1 – В, 2 – А, 3 – Б.

10. Установіть відповідність між подіями та датами:

- 1 – Перший Литовський статут
- 2 – Другий Литовський статут
- 3 – Третій Литовський статут

А – 1566 рік

Б – 1588 рік

В – 1529 рік

Відповідь : 1 – В, 2 – А, 3 – Б.

11. Установіть відповідність між подіями та датами:

- 1 – початок Другої світової війни
- 2 – визволення Києва від гітлерівців
- 3 – початок німецько-радянської війни

А – 22 червня 1941 року

Б – 1 вересня 1939 року

В – 6 листопада 1943 року

Відповідь : 1 – Б, 2 – В, 3 – А.

Завдання 12 –13 тесту мають по кілька варіантів відповідей (А-Є), із яких *три є правильними*. У поле «Відповідь» через кому потрібно вписати літери, що відповідають правильним варіантам відповіді відповідного завдання.

Кожна правильна відповідь на завдання 12 – 13 оцінюється в 5 балів.

12. Що спричинило Українську революцію 1917 – 1920 рр.?

- А – повалення Гетьманату П. Скоропадського
- Б – невирішені земельне, робітниче та національне питання
- В – утворення Директорії УНР
- Г – послаблення Російської імперії внаслідок Першої світової війни
- Д – розв’язання II війни Радянської Росії проти УНР
- Е – піднесення українського національно-визвольного руху
- Є – утворення Товариства українських поступовців

Відповідь : Б, Г, Е.

13. Які українські законодавчі органи влади існували у 1918 – 1920 рр.?

- А – Трудовий конгрес
- Б – Українська Центральна Рада
- В – Національна Рада
- Г – Головна Українська Рада
- Д – Головна Руська Рада
- Е – Український національний конгрес
- Є – Установчі збори

Відповідь : А, Б, В.

У завданні 14 потрібно визначити рік коли відбулися події, описані в джерелі. Завдання має чотири варіанти відповіді (А-Г), із яких лише *один є правильним*. У поле «Відповідь» потрібно вписати літеру, якою позначений правильний варіант відповіді.

Правильна відповідь на завдання оцінюється в 5 балів.

14. Коли відбулися описані в джерелі події:

«...А гетьман Хмельницький залишився з військами в Україні... Лише син його Тиміш ходив з військом за Бугу на допомогу своєму тестеві,... який воював з господарем Валахії. Там Тиміш загинув, а військо повернулося з втратами та привезло його тіло»

- А – 1651 рік
- Б – 1652 рік
- В – 1653 рік
- Г – 1654 рік

Відповідь : В – 1653 р.

У завданнях 15 – 16 слід пояснити терміни та проаналізувати їх.
Творче виконання кожного з цих завдань оцінюється в 5 балів.

15. Поясніть терміни:

«Руїна», «коліївщина», «махновщина», «агресія», «протекторат».

(Обсяг відповіді – 5 рядків)

Відповідь: **Руїна** – це період в історії України, який датується від смерті гетьмана Богдана Хмельницького (1657) до початку гетьманства Івана Мазепи (1687). Він відзначився розпадом української державності, розподілом території на Правобережну (під Польщею) та Лівобережну (під Росією), на чолі кожної стояв свій гетьман і між ними велася боротьба за владу та за територію, що призвело до загального занепаду українських земель.

Коліївщина – козацько-селянське національно-визвольне повстання у Правобережній Україні у 1768-1769 роках. Причиною повстання були національний та релігійний гніт правобережного українського населення в Речі Посполитій.

Махновщина — самоврядна територія під контролем вільних рад та лібертарних комун, де робили спроби створити анархічне суспільство під час Української революції. Територія перебувала під керівництвом Революційної Повстанської Армії Нестора Махна.

Агресія – (від лат. aggrtssio – напад) – поведінка, направлена на нанесення фізичної чи психологічної шкоди.

Агресія (політична) – поняття міжнародного права, яке означає протиправне, пряме чи опосередковане, застосування збройної сили однією державою проти суверенітету, територіальної цілісності чи політичної незалежності іншої держави.

Протекторат – форма залежності, за якої одна держава визначає та здійснює зовнішні відносини іншої держави, бере на себе захист її території і фактично ставить під свій контроль її внутрішні справи через свого резидента.

16. Дайте коротку характеристику терміну «період застою». В які роки цей період був?

(Обсяг відповіді – 5 рядків)

Відповідь: **«Період застою» (1965-1985) - системна криза в усіх сферах життя: економіці, політиці, соціальній сфері, суспільній моралі тощо. Поняття використовується для позначення одного з останніх періодів існування СРСР. Застій пов'язують з ім'ям Генерального секретаря Л. Брежнєва, під час правління якого (1964-1982) застійні явища у суспільстві сформувалися і набули характерних рис.**

У завданні 17 необхідно надати відповіді на поставлені запитання. Обсяг відповіді – 0,5 сторінки тексту.

Творче виконання кожного з цих завдань оцінюється в 10 балів.

17. Галицько-Волинська держава – правонаступниця та спадкоємиця Давньоруської держави. Дайте коротку характеристику цієї держави. Як Ви вважаєте, чому цю державу назвали правонаступницею та спадкоємицею КР? Який її внесок в українську історію?

Відповідь: Галицько-Волинська держава - середньовічна монархічна держава у Східній Європі. Існувала у 1199-1349 роках. Керувалася князями і королями із династій Рюриковичів, П'ястів та Гедиміновичів. Утворена волинським князем Романом Мстиславичем внаслідок приєднання Галицького князівства у 1199. Галицько-Волинська держава була найбільшою й наймогутнішою серед удільних князівств, що виділилися на українських землях внаслідок розпаду Київської держави. Існування Галицько-Волинської держави мало велике історичне значення. Вона стала правонаступницею та спадкоємицею Київської Русі, тому, що продовжила жити за законодавством Русі, її звичаями, традиціями, боролася за об'єднання земель, сприяла розвитку господарства, міст і торгівлі. Галицько-Волинське князівство виступило на захист населення південно-західних земель від навали монголо-татар, підняло авторитет українських земель на міжнародній арені, особливо в умовах феодалної роздробленості. Галицько-Волинська держава, не менш могутня спадкоємиця і наступниця Києво-Руської держави, стала утіленням державницької ідеї українського народу. Послаблення обороноздатності держави призвело до того, що в XIV–XV ст. південні та західні руські землі опинилися у складі Литовського князівства та Польського королівства, а Північно-Східна Русь та Новгородська земля залишилися під владою Орди.

У завданні 18 необхідно розкрити, проаналізувати та зробити висновки з поставленого запитання. Обсяг відповіді – 0,5 сторінки тексту. Творче виконання цього завдання оцінюється в 10 балів.

18. Дайте характеристику Гетьманату Павла Скоропадського.

Відповідь: Гетьманат Павла Скоропадського.

29 квітня 1918 року гетьманом було обрано Павла Скоропадського, нащадка давнього роду козацької старшини. 30 квітня з'явився маніфест гетьмана Скоропадського – грамота до українського народу, якою було проголошено «Закони про тимчасовий державний устрій України». Держава спиралася на поєднання монархічних, республіканських і диктаторських особливостей. Гетьман мав право видавати усі закони, призначати кабінет міністрів, керувати військовими і зовнішньополітичними справами, виконував функції верховного судді.

Першим Головою гетьманського кабінету міністрів став Федір Лизогуб. За 7,5 місяців існування гетьманський уряд налагодив дипломатичні стосунки з Німеччиною, Австрією, Швейцарією, Болгарією, Польщею, Фінляндією, Туреччиною, скандинавськими державами, Францією, Англією, Румунією, більшовицькою Росією, Доном і Кубанню. Значні досягнення здобуто у галузі фінансів, проведено судові реформи. Гетьман провів українізацію шкіл усіх рівнів і двох університетів - Київського і Кам'янець-Подільського, заснував у листопаді 1918 р. Академію наук України на чолі з академіком В.І. Вернадським, Національну бібліотеку, Національний архів, Національну галерею мистецтв та Український історичний музей, Український національний театр, Національну оперу, розгорнулася українська видавнича справа.

Що до особистості Павла Скоропадського, то у спогадах сучасників згадується його виняткова порядність, шляхетність аристократа не тільки за походженням, а й за вихованням і духом. Гетьманський режим перебував у дуже скрутному становищі. Йому довелося вести боротьбу на два фронти: зовнішньому – з більшовиками і внутрішньому – з українською опозицією. Гетьмана Скоропадського всі вважали ставлеником німців і московської буржуазії в Україні. 14 листопада кабінет міністрів було розпущено. Того ж дня гетьман підписав меморандум про Федерацію України з майбутньою небільшовицькою Росією.

14 грудня 1918 р. гетьман зрікся влади й за допомогою німців виїхав за кордон. Влада перейшла до рук Директорії.

Голова предметно-методичної комісії
Всеукраїнської олімпіади НУХТ
з історії України, д. і. н., проф.

Надія ЛЕВИЦЬКА